

Hans Kongelige Majestæts naadigste Beretning til Norges Riges Storthing om Rigets Tilstand og Bestyrelse i den Tid, som er forløben siden Nationens Repræsentanter sidst vare samlede.

Vi Carl af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders, gjøre vitterligt:

Overeensstemmende med Rigets Grundlov skalde Hs. Majestæt herved naadigst meddele det nu forsamlede Storthing Beretning om Rigets Tilstand og Bestyrelse i den Tid, som er forløben, siden Nationens Repræsentanter sidst vare samlede:

Universitetet har fortsat sin Virksomhed med Held og dets forskjellige Samlinger ere fremdeles blevene forøgede, foruden ved de bevilgede Midler, tillige ved værdifulde Gaver. Forholdenes Udvikling har gjort det nødvendigt fra indeværende Aars Begyndelse at oprette en Lærerpøst i anvendt Mathematik, i hvilken Anledning Forslag om Bevilgelsen af en ny Gage vil blive Storthinget forelagt.

Søgningen til de lærde og forenede lærde og Realskoler har været i stadig Stigende, navnlig er Tilvæksten af studerende Disciple i den senere Tid bleven større end tidligere.

Af Skolelærerseminarierne, der have viist sig utilstrækkelige til at fyldestgjøre det tiltagende Behov, have Alabo og Stordøens modtaget en Udvidelse, hvorefter Elevantallet ved hvert af disse Seminarier er bleven betydelig forøget. I de 5 Stiftsseminarier tilsammen kan et Antal af henved 300 Elever optages.

Af videregaaende Almuefolk og Lærerskoler, som nyde Tilskud af det Offentlige, er Antallet 43. Af disse ere 3 Lærerskoler oprettede i den forløbne Deel af indeværende Budgettermin, og flere saadanne kunne ventes oprettede i den nærmeste Fremtid.

Det lavere Almuefolklevæsen paa Landet er i stadig Udvikling i Overeensstemmelse med den herom udgivne Lov af 16 Mai 1860. For de Beretninger, der tilfølge denne Lov skulle afgives om Skolelevæsenets Tilstand af sammes nærmeste Foresatte, ere Schemata udsædige og omsendte, men Loven har endnu været i Virksomhed i alt for kort Tid til at de i Schemaerne forlangte detaillerede Oplysninger hidtil have kunnet blive tilveiebragte. En Læsebog til Benyttelse i Almuefolkene i Genhold til § 5 i ny nævnte Lov er udarbejdet og under Bedømmelse af en Kommission.

Antallet af de Elever, der ere optagne i de for Dødstummes Underviisning oprettede Instituter, udgjorde i forrige Aar 173.

Ved Hjælp af forrige Storthings Bevilgning er et Institut for Blindes Underviisning blevet oprettet i Christiania af en sammesteds stiftet privat Forening for Blinde.

Den til Drøftelse af forskjellige kirkelige Anliggender nedsatte Kommission har afgivet motiverede Udkast til Love om Menighedsraad og Medhjælpere, om Konfirmationen, om dem, som bekjende sig til den kristelige Religion, uden at være Medlemmer af Statskirken, samt om dem, der ikke bekjende sig til den kristelige Religion. Disse Lovudkast ere blevene Offentligheden forelagte og ere for Tiden Gjenstand for Behandling af de geistlige Autoriteter.

Til Afhjælpelse af Trangen til forøgede geistlige Kræfter er der virket gennem Deling og Omregulering af de geistlige Embeder, hvis Antal i det Hele er forøget med 30 nye. Derhos ere flere paatænkte Foranstaltninger i samme Retning saavidt fremmede, at Oprettelsen af 5 nye PræsteEmbeder beroer paa, at de dertil fornødne Tilskud af offentlige Midler bevilges.

Det efter offentlig Foranstaltning af Sognepræst Landstad udarbejdede Udkast til en ny Kirke-Psalmebog er gennem Trykken offentliggjort til almindelig Bedømmelse og Prøvelse.

Forberedelsen af en ny Bibeloversættelse er frekdet saavidt frem, at Oversættelsen af det gamle Testaments kanoniske Bøger kan ventes færdig i næste Budgettermin.

Til Afholdelsagens Fremme have tre til fire dertil antagne Mænd været i Virksomhed, hvorhos der er tilstaaet tvende Selskaber i Mandal og Tromsø Bidrag til Vækning af Udsendinge i de Dele af Landet, paa hvilke disse Selskaber have rettet sin Virksomhed.

Den offentlige Tegne- og Kunstskole i Christiania har fremdeles havt stærk Søgning og Trangen til en Udvidelse af samme i forskjellige Ret-

ninger bliver stedse føleligere. De med Bidrag af det Offentlige oprettede Tegne- og Kunstskoler i andre af Rigets Byer, hvis Antal for Tiden er 8, have ligeledes fortsat sin Virksomhed med god Fremgang.

Den i Forbindelse med Tegne- og Kunstskolen i Christiania satte Malerisamling har været stadig besøgt og er blevet forøget ved Indkjøb.

De tidligere udarbejdede Udkast til nye Love om Fattigvæsenet have været undergivne fornyet Drøftelse, og en naadigst Proposition om denne Gjenstand vil blive Storthinget forelagt.

Undersøgelserne angaaende de lavere Samfundsklassers Forholde ere fremdeles blevne fortsatte og en ny Beretning desangaaende er nylig gennem Trykken bleven Almeenheten forelagt.

Det til Dækkelse af Geistlighedens og Kirke-eiernes Erstatningsfordringer opsamlede Tiendefonds Beholdning var ved Udgangen af forrige Aar omtrent 422,000 Spdlr., hvori dog er indbefattet endel forfaldne, men endda ikke udbetalte Erstatningsbeløb.

Oplysningsvæsenets Kapitalfonds Formue udgjorde ved forrige Aar noget over 3,200,000 Spd., deri indberegnet omtrent 140,000 Spd. tilhørende forskellige, fornemmelig geistlige Embeder.

Det ved Salg af geistlige Enkesæder dannede Pensionsfonds Kapitalformue, der ved Udgangen af 1858 udgjorde henved 753,000 Spd., var ved Udgangen af forrige Aar steget til omtrent 848,000 Spd. — Det Nordlandske Kirke- og Skole-Fonds Midler ved dette Tidspunkt udgjorde noget over 219,000 Spd.

Den nu almen erkjendte Vigtighed af en større Omhu for Landets Skove har foranlediget, at Foranstaltninger ogsaa ere trufne til omhyggelig og fordelagtig Behandling af de til Embedskaarde hørende Skove foruden ved de i Statens Tjeneste ansatte Forstmænd ogsaa ved særskilt Forstopshyn i flere Egne, hvor betydeligere Skove af dette Slags gives. Derved er tillige et forholdsvis betydeligt Udbytte vundet for vedkommende Fond.

Efterat Spørgsmaalet om Nedsættelse af en Kommittee til Overveielse af flere Gjenstande vedkommende de forenede Rigers gjensidige Forholde i sammensat Statsraad d. 9de April 1861 af den svenske Justitia Statsminister var anmeldt til Behandling, og efterat den Norske Regjering havde afgivet Betænkning om Sagen, som derefter i sammensat Statsraad d. 18 Febr. 1862 kom under Behandling, har H. S. Majestæt i sidstnævnte Statsraad udtalt sin Anskuelse angaaende denne vigtige Sag, hvorhos samtlige Dokumenter vedkommende Revision af Unionsakten befaledes trykte og gjorde tilgængelige for Almeenheten. Tilfølgende heraf ere

saavel Protokollerne over de sammensatte Statsraad d. 9 April 1861 og 18 Febr. 1862 samt den Norske Regjerings Betænkning med Bilage, som ogsaa den i 1839 nedsatte Unionskommittees Forslag af 4 November 1844 med Motiver og Reservationer og den Norske Regjerings Indstilling af 27 Februar 1847 angaaende bemeldte Forslag blevne trykte og for en lav Priis holdte tilsalgs. Samtlige disse Dokumenter ville efter H. S. Majestæts naadigste Befaling blive Storthinget tilstillede.

Den ved Konglig Resolution af 3 Marts 1860 nedsatte Kommission til Udarbeidelse af motiveret Udkast til Lov om Rettergangsmaaden i Straffager, bygget paa Forudsætningen om Jurynstitutionens Indførelse, har fuldført dette Arbejde, der i disse Dage er afgivet til Justitsdepartementet. Ligeledes har den ved Konglig Resolution af 11te Januar 1853 nedsatte Proceslovkommission, efter derom under 3 Marts 1860 givet naadigst Paalæg, afgivet Betænkning om hvilke Forandringer, der, under Forudsætning af at de til Afgjørelse paa det nu opsamlede Storthing fremfatte naadigste Propositioner til Forandringer i Grundlovens §§ 20 og 88 vedtages, bør skee i Kommissionens allerede i 1859 afgivne Udkast til Lov om Rettergangsmaaden i Straffager. Begge Kommissioners Arbejder ville blive Storthinget forelagte; men da H. S. Majestæt ikke finder tilstrækkelig Grund til at opgive vort hidtilgjældende Rettergangssystem eller til at tilraade saa væsentlige og derhos bekostelige Forandringer i det Bestaaende, som ethvert af ovennævnte Udkast vilde have tilfølgende, vil der for Storthinget blive fremsat en Lovproposition, hvori kun saadanne Forandringer og nærmere Bestemmelser ere optagne, som, udenat omstyrte vor gjældende Rettergangsmaade, antages at ville medføre de Forbedringer deri, som den maa erkendes at tiltrænge.

De fortsatte Overveielser med Hensyn til den militære Straffelovgivning have ledet til at der paa administrativ Veie er truffet Forsøining til væsentlig Indskrænkning af Slagstraffens Anvendelse. Forøvrigt har Sagen været Gjenstand for fornyet Drøftelse af de Mænd, der tidligere have haft dette Lovarbejde under Behandling, og er nu, efterat disse Mænds Betænkning er modtaget, under Regjerings Overveielse.

Overeensstemmende med forrige Storthings Anmodning har en ifølge Kongelig Resolution af 3 Januar 1861 nedsat Kommission taget det forrige Storthing forelagte Forslag til Lov om Konkurs og Konkursboers Behandling, under fornyet Drøftelse, og en i det Væsentlige med denne Kommissions

Udkast stemmende Lovproposition vil blive Stortinget forelagt.

Gjennemførelsen af den ved Lov af 13de Oktober 1857 paabudne Reform i Rigets Fængselsvæsen er saavidt fremskreden, at blandt Rigets 40 Fængselsdistrikter Tegninger for Fængsler ere approberede for de 36 og Bygningsarbejderne for de disse Distrikter vedkommende 52 Fængsler tildeels paabegyndte, tildeels langt fremskredne og deres Fuldbendelse nær. Med Hensyn til 2 Distriktsfængsler er den i Fængselsloven paabudne Skjøns- og Besigtelsesforretning afholdt og for eet Distriktsfængsel er saadan Forretning berammet. Det af forrige og næstforrige Storting af Statskassen til Fængselsbygningers Opførelse bevilgede Bidrag, — der i 1859 paa Grund af Statskassens Tilstand saavel i Regjeringens Budgetforslag som i Stortingets Beslutning fattes betydeligt lavere end af vedkommende Departement foreslaaet — har viist sig utilstrækkeligt til at bestride Statskassens Andeel af Omkostningerne. For at forebygge at Byggeforetagenderne omkring i Riget skulde standse, har det været uundgaeligt nødvendigt af Statskassen at anvise et yderligere Beløb, hidtil af omtrent 27,000 Spd.

Om Virksomheden og Tilstanden i Rigets Strafsarbejdsanstalter vil Stortinget erholde særskilte Meddelelser.

Dilquentudgifterne vare i 1860 og 1861 noget større end i 1859, uden dog at gaae op til et saa høit Beløb som i 1858.

Som Følge af den ved Lov om Afskaffelse af det tvungne Pasvæsen m. V. af 21 Marts 1860 bestemte Pasfrihed for Reisende her i Landet, er der senere i Danmark, Frankrige, Belgien og Holland indrømmet Normand Fritagelse for under Reiser i disse Lande at være forsynede med Pas.

De ifølge den ved Lov af 28 September 1857 foretagne Forandring i Bestyrelsen og Behandlingen af Umyndiges Midler af vedkommende Sørenskrivere i Rigets 4 sydlige Stifter for sidste Gang for Aaret 1858 aflagte Overformynderregnskaber ere samtlige reviderede og deciderede, udenat derved er fremkommet noget Ansvar for de nævnte ældre Overformyndere. Ved Kongelig Resolution af 27 Juni 1860 er det i Genhold til fornævnte Lovs § 19 naadigst bestemt, at Loven fra 1 Januar 1862 ogsaa skal være gjældende for hele Nordlands Amt og for Kjøbstæderne i Finnmarkens Amt.

Aaret 1860 var paa Grund af den ualmindelig kolde og regnsfulde Sommer et meget uheldigt Aar i den største Del af det sydlige Norge,

hvor Høsten paa mange Steder næsten aldeles mislykkedes; det blev derfor nødvendigt i usædvanlig Udstrækning at yde Kommuner, mest i Christiansands Stift, Laanehjælp af det for saadant Diemed bestemte Bygdemagasinfond, ligesom den mislige Høst bevirkede en stærk Forøgelse af Kornindsørselen fra Udlandet. Nordenfjelds var Høsten bedre og i de 3 nordligste Amter endog ualmindelig god.

Samme Aar hjemsogetes fornemmelig en stor Deel af Christiania Stift af en overordentlig stor Elveflom, der anrettede betydelig Ødelæggelse ikke alene paa Broer, Elvarbejder og Veie, men ogsaa mange Steds paa Jorden ved Brud og Oversvømmelse.

Ogsaa i 1861 var Høsten i mange Distrikter af Christiania Stift mindre god, men i de øvrige Dele af Landet deels som i et Middelsaar, deels noget bedre. Potetesygdommen gjorde imidlertid i begge Periodens første Aar megen Skade.

I indeværende Aar antages Høsten nu efter de 2 sidste Maanedes heldige Veir at ville i Reglen blive meget heldig.

Bed den høiere Landbrugs-skole i Aas er første Kursus sluttet og et nyt Kursus begyndt med det fulde Antal Elever. En af Skolens Direktør udarbejdet udførlig Beretning om Skolegaardens og Skolens Drift i den forløbne Tid vil blive Stortinget forelagt.

Amtslanbrugs-skoler havees fremdeles i samtlige Amter, undtagen i Jarlsberg og Laurvig, Nedens og Robygdalaget, Finnmarken og Søndre Bergenshuus, i hvilket sidste Amt den dog kun er standset midlertidigt for at give Plads for forskjellige mere omfattende Foranstaltninger til Udryddelse af den i dette Amt herskende Faareffluksyge. I Søndre og Nordre Throndhjems Amter ere begge Distrikters Skoler slaaede sammen til en større Fællesskole. I det Hele synes Interessen for et forbedret Landbrug at være i jevn Fremgang. Foruden de i Statens Tjeneste ansatte Agonomer, hvis Bistand har været ivrigt søgt, er der i de fleste Amter ansat Distriktsagronomer. Afholdelsen af Dyrskuer har vundet stor Udbredelse og ansees som et virksomt Middel til at fremme Kvægavlens Opkomst. Flere nye Landhuusholdnings-selskaber ere stiftede og have i Reglen sluttet sig til Selskabet for Norges Vel, hvis fortsatte Virksomhed til Agerbrugets, Havedyrkingens og Kvægavlens Fremme antages at stifte megen Nytte.

Til Fremme af forbedret Hestavl har man fortsat med at udstationere for Statskassens Regning indkjøbte Hingste, ligesom 2 almindelige Præ-

mieudstillinger af indenlandsk Heste have været afholdte i Gudbrandsdalen.

Forstfællige forberedende Forsøininger ere trufne til Jværfættelse af de af forrige Storthing besluttede Foranstaltninger til Kvæg- og Faareavlens Fremme. En Stamhjort af Myrshirecreaturer blev i 1860 indkjøbt i Skotland og foreløbig stationeret ved den høiere Landbrugsskole i Aas. Nogle Maaneder efter dens Ankomst udbrod ondartet Lungesygge blandt Kvæget, og uagtet det lykkedes at udrydde Sygdommen uden at ty til almindelig Nedslagning, saa at den største Deel af den udenlandsk Besætning blev i Behold, har man dog endnu ikke troet at burde træffe nogen endelig Bestemmelse om Dyrenes Anbringelse. Af Thelemarkskvæg, foruden de to tidligere i Nedre Thelemarken og Hedemarken anbragte, er en Stamhjort stationeret i Stavanger Amt, medens endeel Thelemarkskvæg, der foreløbig var opstaldet paa Aas, maatte nedslagtes paa Grund af Sygdommen.

Noget Stamshæseri er endnu ikke oprettet, men Jaar ere i saadan Hensigt indkjøbte fra England.

Af det i 1857 til Myrers Udtapning og Dyrykning bevilgede Laanefond er hidtil disponeret omtrent 58,000 Spd., derunder indbefattet det af sidste Storthing betingelsesviis bevilgede Laan til en paatænkt Sænkning af Sellsmyrene i Gudbrandsdalen, hvilket Laan endnu ikke er kommen til Anvendelse. Det almindelige økonomiske Tryk i et Par af de forløbne Aar antages at være Grunden til, at Søgningen efter Laan til deslige Foretagender i den senere Tid har været mindre end i forrige Budgettermin.

Af den til Gaver for at fremme Myrdyrknings- og Udtapningsforetagender bevilgede Sum 18,000 Spd. er hidtil disponeret omtrent det halve Beløb.

Den ved Lov af 12te Oktober 1857 aabnede Adgang til at faae Eiendomme udfæstede af Fællesskab har især den sidste Tid været stærkt benyttet ogsaa udenfor de Distrikter, hvor Fællesskab har været mest udbredt. Foruden de hidtil beskaffede 14 Udfæstningsformænd med Kongelig Ansættelse har det derfor for at imødekomme indløbende Forlangender om Udfæstning været nødvendigt at anvende et større Antal Formænd, som i Henhold til Loven ere blevene beskaffede af vedkommende Amtmand, samt særskilte Opmaalere. Til Udfæstning af store Fællesskaber ere 2de Kommissioner i Virksomhed.

Foruden at de tidligere paabegyndte forslige Foranstaltninger ere fortsatte, er der siden forrige Storthing indrettet en, saavidt Forholdene tilstede

det, fuldstændig forslig Forvaltning af Skoven i Finmarkens Amt. Forberedende Forsøininger ere trufne til Jndrettelse af lignende Forvaltning i Nordlands Amt, endeel af det Throndhjemske samt i Gudbrandsdalen og Valders, i hvilke Distrikter det fornødne Forstpersonale efterhaanden er bleven stationeret. De ved dette Personale anstillede Undersøgelser angaaende Statsalmindingernes Grændser m. v. have viist, at disse Forhold mangeskeds ere i høi Grad usikre og forviklede, og er det for Stør- og Værdalens Vedkommende fundet fornødent til deres Udredning at anordne en særskilt Kommission, der tillige er forlenet med dømmende Myndighed i Tilfælde, hvor Undersøgelser maatte lede til justitiel Tiltale. Et Forslag til Lovbestemmelser vedkommende Skovvæsenet vil blive Storthinget forelagt.

Af Bergværkerne antages Kobber- og Jernværkerne at have givet et noget mindre Udbytte end i forrige Triennium. Affættningen har formentlig især for de sidste været lidet fordeelagtig. Røros Værks vigtigste Grubes Leiested er fremdeles misligt, og da de fra ældre Tider igjensatte Beholdninger, hvoraf Værket hovedsagelig har været forsynet, mere og mere angribes, maa Tilstanden ansees lidet lovende.

Ringerikes Nikkelværk og Modums Koboltværk ere fremdeles i Drift.

Udbyttet af Vaarsildfisket var saavel i Aaret 1860 som i indeværende Aar ualmindeligt stort; i f. A. var det derimod ikke ubetydeligt mindre end sædvanlig.

Torskefiskeriet i Lofoten gav i det første Aar af Trienniet et middels Udbytte, men har senere været mindre gunstigt, navnlig var dette Tilfældet i indeværende Aar.

Finmarksfiskeriet har i de sidste 3 Aar idethele givet et bedre Udbytte end i de nærmest foregaaende Aar, og antages dette især at være Tilfældet for indeværende Aars Vedkommende. Det bemærkes dog, at Loddefiskeriet i Østfinmarken i forrige Aar næsten aldeles mislykkedes.

Et Lovforslag om de Sildefiskerier, der ikke omfattes af den specielle Lovgivning om Vaarsildfisket, vil blive Storthinget forelagt.

Bed en i Amsterdam i forrige Aar afholdt almindelig Udstilling af Fiske-Nedskaber og Producter, hvori Norge var repræsenteret, er Opmærksomheden i forhøiet Grad bleven henledet paa det Ønskelige i, saavidt Forholdene tilstede det, at stasse forbedrede Tilvirkningsmaader Indgang her i Landet.

Foranstaltningerne til Ferskvandsfiskeriernes Opkomst navnlig ved kunstig Vol have været fort-

satte. Forslag til de Lovbestemmelser, som maa ansees fornødne for at sikre dette Anliggende, antages at ville blive fremsat.

Om end Eftervirkninger af den i 1857 udbrudte Pengekrise endnu af og til lade sig spore, antages dog den lammende Indflydelse, den i længere Tid udøvede paa Handel og Omsætning, nu i det Væsentlige at være ophørt. Importen har i de sidste Aar igjen naaet den normale Størrelse.

Udførselen af Trælast, der i 1858 udgjorde 294,440 Kommercælæster, har senere været i rask Stigende og beløb sig i 1861 endog til 348,777 Kommercælæster. Konjunkturerne antages neppe i indværende Aar at stille sig saa gunstigt for denne Artikel som i de nærmest forudgaaende.

Handelsflaadens Tilvæxt har i de tre sidste Aar ikke været saa betydelig som i det forudgaaende Triennium, idet den alene har udgjort 246 Fartøier med en Drægtighed af 18,834 Kommercælæster. Ved Udgangen af forrige Aar var Handelsflaaden steget til 5,493 Fartøier paa 276,077 Kommercælæster. I Løbet af Aaret 1860 forbedrede Fragterne sig noget og have senere staaet noget højere end i de næst foregaaende Aar. Den udenlandske Fragtfart har været i betydelig Stigende. I Aaret 1861 førtes i norske Skibe 3419 Ladninger paa 395,743 Kommercælæster mellem fremmede Lande, hvilket er 986 Ladninger og 121,448 Kommercælæster mere end i 1858.

Med Tyrkiet og Kongeriget Italien er Handels- og Skibsfartsstraktater blevne afsluttede og med Hannover en Konvention om gjensidig Frigivelse af Kystfarten. I Forening med andre Magter have de forenede Riger deltaget i Afslutning af en almindelig Traktat om Afløsning af den saakaldte Statedold, i hvilken Anledning der vil blive Stortinget forelagt Forslag om Vedtagelse af at udrede den paa Norge faldende Anpart af Afsløsningssummen.

Til Beskyttelse af den norske Handels- og Skibsfarts Interesser under den i forrige Aar indtraadte Krigstilstand i Nordamerika fandtes det hensigtsmæssigt at sende Orlogskorvetten Nornen til de vestindiske og nordamerikanske Kyster. Omkostningerne ved dette Togt, der sluttede isommer, ere for en Deel udrede af det til Marinens Øvelser bevilgede Beløb.

Med Bistand af offentlige Midler har der fra Norges Side været deltaget i den i indværende Aar i London afholdte almindelige Industri- og Kunstudstilling, og at dømme efter Resultatet af den almindelige Konkurrence, har Landet ikke uheldigen været repræsenteret ved denne Leilighed. En-

deel af det til Reifestipendier for Haandværkere bevilgede Beløb, der forøvrigt er kommen til Anvendelse paa sædvanlig Maade, er benyttet til at sætte et Antal uformuende Haandværkere istand til at besøge Udstillingen.

Spørgsmaalet om Organisation af polyteknisk Undervisning her i Landet er under Sagkyndiges Behandling.

Den topografiske Opmaaling er foregaaet hovedsagelig i Søndre- og Nordre Bergenhuus Amter, ligesom de hydrografiske Undersøgelser ere fortsatte i det førstnævnte Amt samt i Stavanger Amt. Af Kartarbejder ere udkomne Kart over Rister og Mandals Amt og over en Deel af Stavanger Amt, samt foruden endeel Indseilingskarter over forskellige Havne, Karter over Kysten fra Egersund til Stavanger, hvorhos Karter over det søndre Baarsfildfiskeri-Distrikt med det Første kunne ventes at ville blive færdige.

Der vil blive Stortinget forelagt Forslag til Deeltagelse fra norsk Side i en almindelig mellem-europæisk Gradmaaling.

De til Istandbringelse af et geologisk Kart over Riget sigtende Arbejder, ere fremmede i det Væsentlige i Overensstemmelse med den forrige Storting forelagte Plan.

Det statistiske Tabelværk har fortsat sin Virksomhed. For Aarene 1858, 1859 og 1860 ere Skibs- og Handelstabeller udgivne og lignende for Aaret 1861 ere under Trykken. En Oversigt over Rigets økonomiske Forfatning i Gemaaret 1856—1860 med dertil hørende Tabeller antages med det Første at ville blive afgiven.

Arbejderne paa de af Stortinget i 1857 besluttede Jernveisanlæg have været fortsatte, og ere de tvende søndenfjeldske Baner fra Kongsvinger til Lillestrømmen og fra Hamar til Elverum i indværende Aar blevne færdige, den sidste i Forbindelse med den paatænkte Sidearm til Grundset. Hamarbanen blev, efter allerede nogen Tid forud at have været foreløbig benyttet, i Juni Maaned dette Aar efter stedsunden Besigtigelse endelig afleveret.

Ogsaa Kongsvingerbanen, der i de sidste Maaned foreløbig har været aabnet for Godsbebring, er nu fuldført.

Bestyrelsen af begge de nævnte Jernveje vil indtil Videre blive henlagt til de af Kongen udnævnte Medlemmer af Hovedbanens Direktion. Nærmere Forklaring om Vilkaarene for Banernes Drift i Forbindelse med Njøssbanen vil blive Stortinget forelagt.

Kongsvingerbanens Fortsættelse til Rigsgrænsen, hvortil sidste Storting betingelsesvis bevilgede

Midler, har der hidtil ikke været Anledning til at iværksætte.

Arbejderne paa Jernbaneanlægget mellem Trondhjem og Støren antages at ville blive i det Væsentlige fuldførte i Løbet af næste Aar.

Af Veiarbejder ere fuldførte de fra forrige Budgettermin tilbagestaaende Anlæg, fra Laurvig til Porsgrund, fra Baadstø i Dier til Forrefetten i Froen, over Tansaasen i Balderø, fra Igla Bro sydover gennem Rennebo og Opdal, fra Houge-sund til Slen og fra Møglestu Bro til Rølsøelven i Numedal.

Af nye Veiarbejder ere følgende fuldførte:

Veianlæggene fra Åsper Bro i Åkershuus til Knapstad i Smaalenes Amt, fra Løghol til Segni og fra Spjødod til Lundfjelen i Bratsbergs Amt, fra Bergen til Mittun, fra Gjøvig til Mjøsens Bred, fra Laurvigs Torv til Mellemdammen ved Friø Bælk, Omlægningen af den nedre Deel af Holmestrandssøen, af Storkleven ved Frederikshald, af Røsten i Gudbrandsdalen, af Kvamssøen i Balderø og af Drivstøelvene i søndre Trondhjems Amt. Broanlægget ved Værdalsøen er ligeledes fuldført. Af Veianlæggene fra Løstgaards til Baluns Bro og fra Vaage til Gardmo Kirke, samt af Omlægningen fra Maristuen til Borlaug Bro ere Parceller færdigbyggede.

Under Arbejde er Veianlæg fra Nabel i Nedens til Møllefær i Vister og Mandals Amt, hvilket Anlæg paa det Nærmeste er fuldført, fra Drammen til Trøgstad Bro, fra den søndre Ende af Jøren til Grusdegaarden i Christians Amt, fra Røds-hammer til Rissør og fra Østerholt til Høme i Nedens og Røysdelagets Amt, fra Skare sydover mod Rødal i søndre Bergenhuus Amt, fra Bovermoen i Christians Amt til Gjerde i Romsdals Amt, over Bjøfjeld i samme Amt, fra Hildrum til Vie i Randsdal, fra Gladnæs i Maalselvns Præstegjeld i Finmarkens Amt opad Maalselvdalen samt Veiomlægninger i forskellige Distrikter af Nordlands Amt. Tvende nye Hovedveje til Sverige ere fuldførte, nemlig fra Femsøen ved Frederikshald til Rigsgrændsen ved Allingmoen og fra østre Suulbro i Værdalen til Rigsgrændsen i Retning mod Jønsøen Anjan. Under Udførelse er i Fortsættelse af sidstnævnte Anlæg Omlægning af Kong Carl Johans Vej fra østre Suulbro til Carl Johans Klev, samt Omlægning af Bølleveien i Smaalenes Amt i Hovedveien til Sverige over Høgen.

Særegne Omstændigheder, hvorom nærmere Forklaring vil blive Stortinget forelagt i Forbindelse med Forslag om Bevilgning til Veivæsenet for den kommende Budgettermin, have foranlediget,

at der er tilstaaet Forskud af Statskassens Midler til forskellige Veiarbejder udenfor de i sidste Storthings Veibudget optagne, nemlig til Omlægninger i Hovedveien fra Sundsbøbro til Hjerøstrand i Bratsbergs Amt, til Omlægning af den bergenske Hovedvej gennem Værdal fra Stene Bro til Husum og til Ombygning af en Deel af Broerne over Veinaelven i Hønesø.

Kanalisationen af Bormen mellem Minne og Gidsvoldbækken samt Oprensningen af Røgsund mellem Møster og Bømmels i søndre Bergenhuus Amt ere fuldførte, ligeledes har Kanal anlægget mellem Skien og Røysø allerede siden forrige Sommer været aabnet for Færsele. Reguleringen af Dieren, Sænkningen af Løse og Siemsvandene i Gudbrandsdalen og Farbargjørelsen af Storelven mellem Hønesø og Tyrfjorden ere fortsatte. Kanalisationsarbejderne i det Frederikshaldske Vædrag ere ligeledes fortsatte ved de dertil af forrige Storting bevilgede Midler. Med Bidrag af de til Oprensning af Elvedrag m. B. bevilgede Midler er udført Farbargjørelse af Strømmen paa Fiskeværet Røvær i Røysø Fjogderi samt paabegyndt Regulering af Værdalselven ved Strandstedet Værdalsøen, Regulering af Værdalselven ved Værdalsøen samt Farbargjørelse af Løgestrømmen i Nærheden af Østerrisør.

Følgelig de i sin Tid stedfundne Overveielser om en hensigtsmæssigere Organisation af civile offentlige Arbejders tekniske Bestyrelse er denne Bestyrelse forsøgsviis bleven henlagt til Ingeniørbrigaden med Bistand af en Ingeniørkommission, hvis faste Medlemmer ere Kanal- og Havnedirektørerne, Indredepartementets Veiasistent og en Jernbane-Ingeniør med Brigadens Næstkommanderende som Formand.

Sundhedstilstanden har været tilfredsstillende, forsaavidt som Riget ikke har været hjemført af heftige Farsoter af betydelig Udstrækning. Der har imidlertid hersket megen Sygelighed især blandt Individer i Børnealderen, af hvilke fornemmelig den ondartede Halsesygge har bortrevet Mange. Dødeligheden har som Følge heraf været noget større end sædvanlig, fornemmelig i Aaret 1861.

I Overensstemmelse med Lov af 16de Mai 1860 ere Sundhedskommissioner oprettede over det hele Rige. De i Loven omhandlede almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Kommunerne ere hidtil traadte i Virksomhed kun for en Deel mindre Bykommuner, men Kommissionernes hidtidige Virksomhed lover idethale væsentlig Fremgang af Sundhedspleien.

Rigshospitalet har jævnlig været overfyldt. En

Udvidelse af samme er anseet for nødvendig, og Forslag om Bevilgning af endel af de dertil fornødne Midler vil derfor blive forelagt Storthinget.

Jordemoderkolen samt Fødselsstiftelsen i Bergen, der blev aabnet Vaaren 1861, har havt saa tilfredsstillende Søgning, at dens Fremtid i saa Henseende maa ansees sikret. Endel examinerede Jordemødre ere allerede udgaaede fra Skolen.

Paa Gaustad Sindsygeasyl har man havt Bæmselighed ved at anbringe alle de Syge, som have søgt derhen, idet Pladsen for Syge paa almindelig Forpleining har vist sig indskrænket. Forslag om Bevilgning til foreløbige Foranstaltninger til Oprettelse af en Helbredelsesanstalt for Sindsyge ved Trondhjem til Afhjælpelse af den i den nordnordvestlige Deel af Riget stedfindende følelige Mangel paa Asylum for Sindsyge vil blive forelagt Storthinget.

Refus og Reitgjærdets Pleiestiftelser for Spedalske ved Molde og ved Trondhjem bleve aabnede i Løbet af forrige Aar. De ældre Stiftelser ved Bergen have saa stort Belæg, som Rummet tillader. Af de 2108 Spedalske, som ved Udgangen af forrige Aar kjendtes i Riget, forpleiedes 705 i offentlige Stiftelser.

Forsikringssummerne for de i den almindelige Brandforsikrings-Indretnings tvende Afdelinger forsikrede Bygninger, der ved Udgangen af Aaret 1858 beløb sig til omtrent 55,000,000 Spd., udgjorde den 1ste Januar 1862 noget over 61,800,000 Spd. og ere saaledes forsøgede med omtrent 6,800,000 Spd.

For Land-Afdelingen har der kun været erlagt ordinær Kontingent, og Brandskaderne have for dennes Bedkommende ikke været større, end at et ikke ubetydeligt Fond er opsparet, saaledes at der er Udset til, at der inden kort Tid vil kunne indrømmes nogen Nedsættelse i den for Afdelingen gjældende ordinære Kontingent.

Kjøbstad-Afdelingen derimod har, ved flere i Aaret 1860 og den første Halvdeel af 1861 indtrufne usædvanlig store Jdsbaader lidt saa betydelige Tab, at det har været nødvendigt gjentagne Gange at paalægge extraordinær Kontingent, og da denne til Lættelse for Udrederne har maattet fordeles paa flere Terminer ligetil Udgangen af Aaret 1864, har man for at bestræbe Afdelingens Udtællinger været nødt til, foruden at disponere over 70,000 Spd. af Land-Afdelingens kontante Beholdning, ogsaa at optage et udenlandsk Laan, stort 71,000 £ Sterling, der skal tilbagebetales i Løbet af næste Aar. Det sidstforløbne Aar har derimod

været gunstigt og Afdelingens Stilling er for Tiden bedre end den paa flere Aar har været.

Rigets Toldintrader, der efter de ved sidste Storthing besluttede Forandringer i Toldtarifferne for indeværende Budgettermin ere anslaaede til 2,750,000 Spd. aarlig, udgjorde i sidste Halvjaar af Aaret 1860 1,324,635 Spd. i Aaret 1861 2,842,605 —

og antages, efter hvad de ifølge de for de første 8 Maaneder af indeværende Aar indkomne Regnskabssektrakter have udgjort, at ville for hele Aaret 1862 udgjøre omtrent 2,889,000 —

For Tidsrummet fra 1ste Juli 1862 til Udgangen af indeværende Aar ville Toldintraderne altsaa i det Hele overstige det for samme paaregnede Beløb med omtrent 180,000 Spd., hvorved dog bør bemærkes, at af Toldintraderne for Aaret 1861 et ikke ubetydeligt Beløb udgjorde Told af Brændeviin, der antagelig ikke vilde være bleven indført, om ikke det foregaaende Aars mislige Poteteshøst havde bevirket en betydelig formindsket Brændeviins-tilvirkning.

Brændeviinsafgiften, som for Budgetterminen er anslaaet til 600,000 Spd. eller efter Fradrag af den fastsatte Erstatning for erlagt Maltasgift, til 540,000 Spd. aarlig beløb sig i Tilvirkningsterminen 1859—1860 efter det bestemte Afdrag til 619,900 Spd., i 1860—1861 til 238,050 Spd. og i 1861—1862 til 485,450 Spd. Den usædvanlige Formindskelse af Tilvirkningen i Terminen 1860/61, er væsentlig at tilskrive det mislige Udfald af Poteteshøsten i 1860, ligesom det er antageligt, at den i de senere Aar stedfundne overordentlige Udbredelse af bayerisk Øl, hvorved Brændevinet i nogen Grad er bleven fortrængt, overhovedet har givet Anledning til nogen Formindskelse af Tilvirkningen i de senere Terminer.

Maltasgiften, som i Budgettet er anslaaet til 250,000 Spd. aarlig eller med Tillæg af de i Brændeviinsafgiften gjorte Fradrag af 1 Skilling pr. Pot 310,000 Spd. aarlig, beløb sig i Tilvirkningsterminen 1859—1860 til 177,100 Spd., i 1860—1861 til 117,750 Spd. og i 1861—1862 til 233,300 Spd. Paa Grund af den i 1860 indtraadte betydelige Forhøielse af Skatten, i Forbindelse med Brændeviinsproduktionens uheldige Stilling i 1860—1861, blev Tilvirkningen i denne Termin betydelig formindsket, men ligesom den allerede i den paafølgende Termin under de daværende gunstigere Forholde steg til omtrent det Dobbelte,

saaledes er der Grund til at antage, at den fremtidigen vil være i Stigende.

Til Undersøgelse af Rigets Skattevæsen er nedsat en Kommission, af hvis Arbejder eet, nemlig angaaende en Revision af Matrikullen, antages at ville blive Storthinget forelagt.

Kongsberg Sølvværk, der i Gjennemsnit for Aarene 1856—1858 gav et aarligt Udbytte af omtrent 32,800 Mark fint Sølv og et aarligt Overskud af omtrent 216,000 Spd., har i Aarene 1859—1861 gennemsnitlig givet et aarligt Udbytte af omtrent 17,800 Mark fint Sølv og et aarligt Overskud af omtrent 61,000 Spd. Værkets formindskede Production i de sidste 3 Aar hidrører væsentligst derfra, at der i de næstforegaaende Aar afbyggedes en stor Deel af Gruberne rigeste Gangpartier, hvorved de havende Anbrud tildeels udtømtes, uden at nye Anbrud senere ere fundne. Da en Deel af Værkets Overskud fra Aarene 1854—1860 er bleven henlagt til Dannelsen af et for Sølvværket bestemt Driftsfond, hvoraf Renterne i Tilfælde skulle anvendes til at dække Værkets mulige Underballance, er Værkets Fremtid sikret. Dette Driftsfond, der den 31te August 1859 udgjorde omtrent 681,000 Spd. beløb sig den 31te August sidstleden til omtrent 833,000 Spd.

Myntindretningen paa Kongsberg har været i Virksomhed i en Deel af Aarene 1861 og 1862, og er der da udmyntet omtrent 139,000 Spd., væsentlig i hele og halve Speciedaler.

Statskassens udestaaende Fordringer, som ved Udgangen af Aaret 1858 var 2,557,000 Sp., udgjorde ved Udgangen af Aaret 1861 2,790,369 Spd. 66 $\frac{1}{2}$.

Statskassens synkende Fond, der efter Hs. Majestæts naadigste Beretning til sidstfor samlede Storthing udgjorde 239,400 Spd., er fremdeles bleven forøget ved at Fondets Renter ere blevne anvendte til yderligere Indkjøb af Obligationer. Ved Udgangen af Aaret 1861 var Fondet saaledes Eier af 272,262 Spd. 77 $\frac{23}{52}$ $\frac{1}{2}$.

Statskassens kontante Beholdning, der den 31te August 1859 udgjorde 3,460,000 Spd., er som Følge dels af de tre nye Jernbane-Anlægs og flere andre besluttede Arbejders Udførelse, dels paa Grund af, at de enkelte Intrader ikke ere indkomne med saa stort Beløb som paaregnet, sunket saaledes, at den ved Udgangen af August Maaned dette Aar var 1,218,000 Spd., dels beroende i Hovedsagerne, dels indsat paa Folium i Norges Bank, dels anbragt hos udenlandske Handels-huse, dels gjort frugtbringende gennem Laane- og Diskonterings-Kommissionerne eller midlertidige

Laane-Kommissioner og dels endelig henliggende i Hypothekbank-Obligationer. Hos bemeldte Kommissioner var den 31te August 1859 anbragt 1,397,000 Spd. og den 31te August dette Aar 545,000 Spd. Renten af de saaledes udlaaente Summer er for Tiden 6 pCt. aarlig. Af Hypothekbank-Obligationer havde den 31te August 1859 en Beholdning af Værdi 769,000 Spd., og den 31te August sidstleden en Beholdning af Værdi 102,000 Spd.

Rigets Statsgjæld, der ved Udgangen af August Maaned 1859 udgjorde 7,688,300 Spd., udgjorde ved Udgangen af August Maaned sidstl. 7,266,500 Spd.

Hypothekbanken, om hvis Virksomhed Storthinget vil erholde nærmere Meddelelse, har i Aarene 1859, 1860 og 1861 udstedt Hypothekbank-Obligationer lydende paa 3,093,000 Spd. og udlaaent 2,381,490 Spd., foruden at et Beløb af 1,717,000 Spd. af dens ved Udgangen af forrige Aar disponible Midler senere er udlaaent.

Opførelsen af den til Sæde for Rigets Storthing bestemte Bygning, til hvis Paabegyndelse Storthingene i 1854 og 1857 bevilgede Midler, er bleven fremmet efter den af forrige Storthing bifaldte Plan og under Overbestyrelse af en dertil nedsat Kommission. Om Bevilgning af de til dette Arbejdes Udførelse fornødne Midler vil Forslag blive Storthinget forelagt.

Armeen har i de siden sidste Storthing forløbne Aar, hvori Værnepligtsloven af 12te October 1857 er traadt i Virksomhed, erholdt den Ovelse, som de bevilgede Midler have tilstedet. Af større Samlinger er afholdt en i det Nordenfjeldske i 1860 og en i det Søndenfjeldske i indeværende Aar. I 1861 indskrænkedes samtlige Øvelser paa Grund af den da indtrufne Misværet.

Armeens Underviisningsanstalter har virket til meget Gavn; de ere alle, og navnlig de lavere, for Underofficerer og Menige, blevne søgte i langt større Grad end tidligere. Tilgangen af Officerer fra Krigsskolen dækker nu Afgangen i Armeen.

Som en Følge af den Forandring, Artilleri-vaabenets Construction i den senere Tid i andre Lande har undergaaet, vil Indførelsen af grovt riflet Skyts ogsaa hos os blive nødvendig. Hertil har der været taget Hensyn ved det i indeværende Budgettermin anskaffede Skyts, der vil kunne oprisles, saasnart Systemet, hvorefter dette skal skee, er antaget. Til de hertil fornødne Forsøg ere forberedende Skridt gjorte.

En ny Model for Infanterigeværer er efter længere Undersøgelser antaget. Ved Sammenligningsafkydning med de som bedst anseede udenland-

ffe Haandfydevaaben har denne Model viist sig i høi Grad at besidde et saadant Vaabens vigtigste Egenheder. De efter denne Model fabrikerede Geværer — og andre forarbejdes nu ikke ved Kongsbjergs Vaabenfabrik — erholde saadant Kaliber, at den samme Ammunition kan bruges til disse og de svenske Haandfydevaaben af ny Model.

Efter denne Model ere ogsaa de ved Kongsbjerg Vaabenfabrik til frivillige Skytte-Foreninger leverede omtrent 1600 Geværer forarbejdede.

Ved Rigets Fæstninger ere de fornødne Vedligeholdelsesarbejder udførte. Desuden ere følgende i forrige Budgettermin paabegyndte nye Bygninger fuldførte, nemlig:

paa Afershuus:

- a. den søndre Fløi af den projecterede Arsenalsbygning;
- b. Staldbygningen for Artilleriet;
- c. tvende Bygninger for et Fredslaboratorium samt
- d. et eensomt Fængsel, og
i Throndhjem
et grundmuret Lavethuus.

Af de til Udførelse i indværende Budgettermin bestemte Bygningsarbejder paa Afershuus er den bevilgede Fortsættelse af Arsenalsbygningen samt det nye Gymnastiklokale fuldførte. Fremdeles er Fundamenteringen til den nye Værkstedbygning for Artilleriet udført, og vil denne Bygning antagelig inden Udgangen af næste Aar blive færdig.

Paa Oscarsborg er Fredskrudthuset saavel som den projecterede Jernvei under Arbejde og kunne ventes færdige til samme Tid.

I Frederikstad og paa Munkholmen ere de dersteds bestemte mindre Bygningsarbejder fuldførte.

Den i forrige Budgettermin under Arbejde værende 1ste Broekvipage er bleven færdig og de fornødne Træmaterialier til den 2den Ekvipage anskaffede.

Et Forslag til Forandringer i Værnepligtsloven sigtende til saavel at tilveiebringe den for Armeen i Krig nødvendige Mandstabsstyrke, som til at bevirke, at Hovedmassen af Armeen kan blive meddeelt en saavidt udstrakt Svæls, som de til Armeens Personel hidtil bevilgede Midler medgive, vil blive Stortinget forelagt.

I Henhold til den af Stortinget fremsatte Anmodning, har de gjældende Lovbestemmelser angaaende Lægsbæresnet m. V. været Gjenstand for Overveelse af en Kommission. Et Lovforslag angaaende denne Materie vil blive Stortinget forelagt.

Dampkanonbaadene „Riufan“ og „Sæpen“

ere fuldførte og have været prøvede paa Togt. Fregatten „Kong Sverre“ er paa det nærmeste færdig, idet der kun gjenstaar noget Arbejde med Maskinens Indsættelse, hvilket vil være udført til næstkommende Aar. Korvetten „Nordstjernen“ er løbet af Stabelen og antages at ville være fuldfærdig ved næste Aars Udgang. Dampkanonbaadene „Glommen“ og „Laugen“ ere under Bygning og formenes at kunne være færdige til samme Tid.

Dokken paa Horten med tilhørende Indretninger er fuldført og anerkjendes som et udmærket Anlæg. En ny Kran til Indtagelse af Dampkedler og andre svære Vægter i Krigsfartøjerne samt Gasværket paa Carljohansværns Værft og Ringmuren omkring Værftet ere fuldførte. En Høylemaskine er anskaffet og opsat. Arbejdet paa det nye Hovedmagasin er fortsat, og Magasinet antages at ville — med Undtagelse af Indredningen — blive færdigt i denne Budgettermin. Et Exerceer- og Skolehuus for Sømiliteres Korps samt en Landsætningsbedding og Skuur for 2 Dampkanonbaade ere under Arbejde. Kaianlægget udenfor Blankfure er fortsat og Anlægget af et Vandbasin og en Vandledning paabegyndt.

Nogle mindre Arbejder ere deels fuldførte deels under Udførelse.

Kanalen over Bromsørdet antages at ville blive fuldført ved næste Aars Udgang.

Udrustninger til Svæls af Officierer, Kadetter og faste Mandstaber have fundet Sted, saavidt Midlerne have tilladt, ligesom Korvetten Nornen har, som oven bemærket, været udrustet til Handelsbeskyttelse i de nordamerikanske Farvande.

De Anlæg af nye og Udbedringer af ældre Byre, hvortil Midler bevilgedes af sidste Storting, ere fuldførte.

Postgangen har ikke faaet særdeles betydelige Udvidelser, dog er Postforbindelsen med Sverige lettet derved, at den tidligere dobbelt ugentlige Postforbindelse mellem Norge og Sverige er bleven udvidet til 3 Gange ugentlig. Frankeringsstrængen for den Norsk-Svenske Korrespondence er hævet. Postforbindelsen mellem Norge og Udlandet over Sverige er bleven ordnet paa en hensigtsmæssigere Maade end tidligere. Dampskibsarten for offentlig Regning er inddragen foruden paa Strækningen mellem Bergen og Throndhjem ogsaa paa Strækningen mellem Christiania, Christianssand og Bergen, idet nemlig den private Dampskibsart er antagen paa disse Strækninger at tilfredsstille Behovet. Derhos er den offentlige Dampskibsart mellem Christiania og Kjøbenhavn samt mellem Christiania og Kiel indskrænket til Oktober Maa-

neds Udgang, iftedetfor at den tidligere underholdtes til November Maanedes Udgang, medens den offentlige Dampskibsfart mellem Thronhjem og Hammerfest er udvidet til det hele Aar.

De Anlæg og Udvidelser. Telegrafvæsenet vedkommende, hvortil Midler bleve bevilgede af sidste Storting, ere fuldførte. For den indenlandske Telegrafkorrespondence er forsøgsviis indførte nye Taxeringsbestemmelser, der mere end de tidligere ere i Overensstemmelse med Brüsseler-Konventionens almindeligt vedtagne Taxtregler for den internationale Korrespondence. Der har siden Begyndelsen af forrige Aar været anstillet meteorologiske Observationer paa forskjellige Punkter af Rigets Kyst, hvilke Observationer mod en bestemt Betaling daglig ere bleve meddeelte pr. Telegraf til de betydeligere af Rigets Byer og desuden gratis til forskjellige Pladse, hvor Observationernes Meddelelse ansees af mere almeen Interesse. I Forbindelse hermed er i senere Tid ogsaa meddeelt Underretning om Veirforholdene m. V. paa nogle Punkter i Udlandet, efterat der nemlig er truffet Overenskomst

med Telegrafstyrelserne i Sverige og Danmark om gjensidig telegrafisk Meddelelse af saadanne Underretninger.

Den private Dampskibsfart paa Fjordene i Stavanger Amt, nordre Bergenhuus Amt, Romsdalen, mellem Thronhjem og Indherred samt paa de Thelemarkske Bande har været fortsat ved offentlig Understøttelse omtrent i samme Udstrækning som tidligere. Derhos har der siden forrige Aars Sommer af Privatmænd, ligeledes med Understøttelse af det Offentlige, været underholdt Dampskibsfart mellem Bergen og Hardanger.

De Revisionsdepartementet underlagte Forretninger ere fremmede med tilbørlig Hurtighed, saa at de endog befinde sig paa et heldigere Standpunkt end ved Treaarets Begyndelse. Paa samme Tid har man seet sig istand til i en ikke ubetydelig Grad at indskrænke de Departementet vedkommende Udgifter.

Hans Majestæt forbliver Norges Riges Storting med al Kongelig Naade og Yndest velbevaagen.

Givet paa Christiania Slot d. 4de Oktober 1862

Under Vor Haand og Rigets Segl.

Carl.

(L. S.)

G. Sibbern.

Stjelderup.